

Toolkit LHBTI-vluchtelingen: Veiligheid

Veilig wonen in een AZC	1
Veilig wonen in wijken	2
Toolkit tools	2
Pride-vlag zichtbaar ophangen	2
Posters met mensen van hetzelfde geslacht ophangen	2
Artikel 1 op de muren in meerdere talen	2
Aangiften doen	3
Specifiek op AZC's: Maak kenbaar dat er een LHBTI-contactpersoon is.	3
Specifiek in Gemeenten: Houd bestaand netwerk in stand na verhuizing naar een nieuwe gemeente.	4
LHBTI als onderdeel van ParticipatieVerklaringsTrajecten	4
U wilt weten	4
Veilig wonen in een AZC	4
Veilige wonen in wijken	5
Artikel 1	6

Veilig wonen in een AZC

Op een COA-locatie verblijft men met een grote groep bewoners. De opvang die het COA biedt, moet voor iedereen veilig en leefbaar zijn. Op de opvanglocaties geldt dat men elkaar respecteert en iedereen in zijn waarde laat. Net zoals in de hele Nederlandse samenleving. Bewoners van een COA-locatie hebben recht op veiligheid. Iedere vorm van agressie en geweld tegen personen is niet acceptabel. Het maakt niet uit of die agressie fysiek is of met woorden. Een opvanglocatie heeft huisregels die nageleefd moeten worden en waarop men aanspreekbaar is. De ervaring leert echter dat een AsielzoekersCentrum (AZC) voor LHBTI-vluchtelingen niet altijd ervaren wordt als een veilige leefomgeving.

Het volgende YouTube filmpje, gemaakt door het landelijk bureau van COA, kan behulpzaam zijn bij het duidelijk maken van de Nederlandse waarden en normen. Deze voorlichtingsfilm wordt ook getoond als onderdeel van het Programma Wonen en Leven op een COA-locatie: <https://www.youtube.com/watch?v=DDoPkMcV4Ds>

Veilig wonen in wijken

Iedereen wil veilig wonen in een wijk. Dat geldt natuurlijk ook voor statushouders, voor LHBTI-statushouders en voor LHBTI-Gelderlanders. Discriminatie is in Nederland verboden (zie [Artikel 1](#)). Onder discriminatie verstaan we bijvoorbeeld negeren, provocerende opmerkingen, pesten, vernederen en chanteren.

Mensen die nog niet zo lang in Nederland wonen en gediscrimineerd worden, bijvoorbeeld omdat ze homoseksueel of lesbisch zijn, weten (nog) niet de weg naar instanties die hierbij kunnen helpen.

De professional kan verwijzen naar een organisatie die speciale kennis heeft over discriminatie. Er zijn in Nederland bijvoorbeeld verschillende instanties en verenigingen die opkomen voor de belangen van LHBTI-personen.

Toolkit tools

Hieronder volgen 7 tools die u snel en makkelijk kunt inzetten om de veiligheid van LHBTI-vluchtelingen te vergroten. De tools komen onder andere voort uit vele gesprekken met LHBTI-vluchtelingen, waarin zij hebben aangegeven wat voor hen werkt om hun gevoel van veiligheid te vergroten. Daarnaast zijn de tools ontwikkeld met oog voor de vele enthousiaste professionals en vrijwilligers die ondanks de drukte en hectiek gemotiveerd zijn om een verschil te maken.

Pride-vlag zichtbaar ophangen

Het ophangen van een pride-vlag op een AZC of bij een gemeentehuis geeft LHBTI-asielzoekers erkenning; het laat hen letterlijk zien dat ze in Nederland zichzelf mogen zijn en dat dit op het AZC en in de gemeente onderschreven wordt.

Posters met mensen van hetzelfde geslacht ophangen

LHBTI-asielzoekers voelen zich hierdoor gesterkt, omdat ze hiermee erkenning krijgen dat ze in Nederland zichzelf mogen zijn. Bovendien wordt dit ervaren als een signaal richting niet-LHBTI'ers dat in Nederland de norm acceptatie is.

Artikel 1 op de muren in meerdere talen

Artikel 1 van onze grondwet luidt:

“Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld.

Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.”

Artikel 1 bekend maken onder alle vluchtelingen, versterkt de positie van LHBTI-vluchtelingen. LHBTI-vluchtelingen voelen zich door Artikel 1 van de Grondwet beschermd. In Nederland staat de wet aan hun kant en is degene die hen verwijt LHBTI'er te zijn strafbaar. Dat is in het land van hun herkomst wel anders! Het is van groot belang dat alle andere vluchtelingen goed weten welke waarden en normen er in Nederland dominant zijn en dat ze dat respecteren. Dat maakt dat LHBTI-Gelderlanders zich ook veilig kunnen (blijven) voelen.

Door deze op de muren te zetten is dit letterlijk zichtbaar. Een bijkomend voordeel is dat de grondwet gelijkwaardigheid voor iedereen stelt en hierdoor breed gedragen wordt onder vluchtelingen en Nederlanders. De grondwet is hiermee een bruggebouwer tussen verschillende groepen.

Aangeraden wordt op alle AZC's en opvanglocaties Artikel 1 van onze grondwet goed zichtbaar aan de muur te hangen en folders beschikbaar te stellen. Tijdens de eerste rondleiding van vluchtelingen in een AZC wordt hier aandacht aan besteed, ook tijdens de taallessen en – afhankelijk van de COA-medewerkers en het beleid van een AZC – ook tijdens de reguliere kamerbezoeken. Wanneer eenmaal een vergunning verkregen is, wordt aan de Nederlandse waarden en normen (en aan artikel 1) aandacht besteed tijdens participatietrajecten en inburgeringscursussen. Het zou goed zijn als ook op locaties waar inburgeringscursussen gegeven worden, Artikel 1 overal in meerdere talen zichtbaar aanwezig is.

Aangiften doen

Aangifte doen nadat discriminatie heeft plaatsgevonden is een gevoelig punt voor veel vluchtelingen. Dit geldt met name voor LHBTI'ers, omdat in hun land van herkomst de politie niets deed of zelfs juist hen vervolgde vanwege hun LHBTI-zijn.

Neem na een incident meer tijd om te bespreken wat de mogelijkheden zijn en hoe de politie in Nederland werkt. Wijs mensen op de mogelijkheid om via de tussenstap van de ADV' s melding te maken van discriminatie en/of schakel Roze in Blauw in. Ga zelf mee of laat iemand die het slachtoffer vertrouwt meegaan tijdens de aangifte.

Kortom: neem meer tijd om de mogelijkheid tot aangifte te bespreken en houd rekening met de angst voor politie die LHBTI-asielzoekers ervaren.

Specifiek op AZC's: Maak kenbaar dat er een LHBTI-contactpersoon is.

Op de meeste COA-locaties is er een LHBTI-vertrouwenspersoon aanwezig. Dit wordt als zeer waardevol beschouwd. Genoemde knelpunten zijn dat asielzoekers niet altijd weten wie dit is en niet weten hoe ze die persoon één op één te spreken kunnen krijgen.

Dit probleem is op te lossen door iedere nieuwkomer specifiek te vertellen welke verschillende vertrouwenspersonen er zijn, zonder ervan uit te gaan dat dit voor deze persoon van toepassing is. Daarnaast kunnen foto's – met name van de specifieke contactpersonen – opgehangen worden in centrale ruimtes (zoals bijvoorbeeld de receptie) zodat iedere bewoner de juiste vertrouwenspersoon kan aanspreken.

Op de meeste COA-locaties is een balie op gezette tijden geopend waar bewoners vragen kunnen stellen. Hier is echter geen privacy ten opzichte van andere bewoners gegarandeerd. Als men weet wie de LHBTI-vertrouwenspersoon is, kan men volstaan met vragen naar een gesprek met die persoon, zonder uit te hoeven wijden.

Specifiek in Gemeenten: Houd bestaand netwerk in stand na verhuizing naar een nieuwe gemeente.

Als iemand vanuit het AZC naar een gemeente verhuist, kan dit in een heel ander deel van Nederland zijn. Een opgebouwd netwerk en mensen die in vertrouwen genomen zijn, maken dan geen deel meer uit van de woonomgeving van de vluchtelingen. Bij de nieuwe gemeente is bovendien de specifieke situatie van de desbetreffende nieuwe inwoner lang niet altijd bekend. Juist tijdens deze periode is het weer opnieuw van belang om te benoemen en te laten zien dat je in Nederland LHBTI kunt zijn en is dus wederom van belang dat posters en folders van het COC nadrukkelijk in beeld zijn. Vraag bovendien meermaals aan de asielzoeker met welke organisaties en mensen de vluchteling in kwestie eerder contact had.

LHBTI als onderdeel van ParticipatieVerklaringsTrajecten

Wanneer eenmaal een vergunning verkregen is, wordt aan de Nederlandse waarden en normen (en aan artikel 1) aandacht besteed tijdens participatietrajecten en inburgeringscursussen. Het zou goed zijn als ook op locaties waar inburgeringscursussen gegeven worden, Artikel 1 overal in meerdere talen zichtbaar aanwezig is. De verantwoordelijkheid voor deze trajecten ligt bij de gemeente; zij kunnen in de inhoud van de PVT-trajecten de acceptatie van LHBTI in de Nederlandse samenleving een meer nadrukkelijke plaats geven.

U wilt weten

Veilig wonen in een AZC

Onveilige situatie: hulp inschakelen

Als iemand in een AZC te maken krijgt met discriminatie, intimidatie, seksueel geweld, chantage of een andere vorm van agressie of geweld, dan kan dit altijd gemeld worden bij een COA-medewerker of een medewerker van de receptie. Dit kan 24 uur per dag. Een COA-medewerker dient altijd voorzichtig met een melding om te gaan. Een melding of klacht heeft nooit gevolgen voor de asielprocedure. De locatiemanager bepaalt welke maatregelen worden genomen om de cliënt te beschermen.

Klachtenregeling

Het COA doet zijn best om het verblijf op de COA-locaties zo prettig mogelijk te laten verlopen. Wanneer men toch minder tevreden is en wanneer bespreking met de COA medewerker niet lukt of niet mogelijk is, dan is er de COA Klachtenregeling voor bewoners en derden waarin is vastgelegd hoe klachten in behandeling genomen worden.

Wanneer ook dit niet lukt, kunnen klachten met betrekking tot discriminatie gemeld worden bij het COC, bij de politie of bij een ADV.

Roze in Blauw

Roze in Blauw is een landelijk samenwerkingsverband van alle Roze in Blauw-teams uit alle politie-eenheden en diensten van de politie. Deze teams zijn aanspreekpunt voor LHBTI'ers binnen én buiten de politie. Elke politieman of vrouw kan een aangifte opnemen van een LHBTI-gerelateerde zaak of -incident. Toch kan het zijn dat de collega of de inwoner met vragen zit en daar kan Roze in Blauw bij ondersteunen.

Bij spoedeisende meldingen moet direct gebeld worden met 112. Bij niet-spoedeisende meldingen is het landelijk nummer 0900-8844 bereikbaar. Direct bellen met Roze in Blauw kan ook: 088-1691234. Facebook: [Roze in Blauw](#)

[politie.nl](#)

[E-mail politie](#)

Huiselijk geweld

Het COA is wettelijk verplicht om te reageren op signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Huiselijk geweld is geweld dat wordt gepleegd door een partner, gezinslid of familielid van het slachtoffer.

Het gaat bij huiselijk geweld om:

- partnergeweld, ook psychische mishandeling en stalking
- seksueel geweld
- kindermishandeling
- ouderenmishandeling
- eer gerelateerd geweld zoals eerwraak, vrouwelijke genitale verminking (vrouwenbesnijdenis) of huwelijksdwang.

Heeft de vluchteling hulp nodig of kent hij/zij iemand die hulp nodig heeft? Adviseer om dat te bespreken met een COA-medewerker, zodat een oplossing gezocht wordt. Bij acuut gevaar is het ook mogelijk dat de vluchteling elders onderdak krijgt, bijvoorbeeld via de volgende externe links:

[Samen-veilig.nl](#)

[vooreenveiligthuis.nl](#)

[nim.nl](#)

[rijksoverheid.nl](#)

[rutgers.international](#)

[centrumseksueelgeweld.nl](#)

Veilige wonen in wijken

Iedereen wil veilig wonen in een wijk. Dat geldt natuurlijk ook voor statushouders, voor LHBTI-statushouders en voor LHBTI-Gelderlanders. Discriminatie is in Nederland verboden (zie [Artikel 1](#)). Onder discriminatie verstaan we bijvoorbeeld negeren, provocerende opmerkingen, pesten, vernederen en chanteren. Als u gediscrimineerd wordt, bijvoorbeeld omdat iemand homoseksueel of lesbisch is, of omdat men een bepaalde godsdienst heeft, of geen godsdienst, meld dit dan bij een ADV, Sociaal Wijk Team (SWT) of bij de politie. De professional kan verwijzen naar een organisatie die speciale kennis heeft over discriminatie. Er zijn in Nederland bijvoorbeeld verschillende verenigingen die opkomen voor de belangen van LHBTI, gelovigen en ongelovigen.

Roze in Blauw

Roze in Blauw is een landelijk samenwerkingsverband van alle Roze in Blauw-teams uit alle politie-eenheden en diensten van de politie. Deze teams zijn aanspreekpunt voor LHBTI'ers binnen én buiten de politie. Elke politieman of vrouw kan een aangifte opnemen van een LHBTI-gerelateerde zaak of -incident. Toch kan het zijn dat de collega of de inwoner met vragen zit en daar kan Roze in Blauw bij ondersteunen.

Bij spoedeisende meldingen moet direct gebeld worden met 112. Bij niet-spoedeisende meldingen is het landelijk nummer 0900-8844 bereikbaar. Direct bellen met Roze in Blauw kan ook: 088-1691234. Facebook: [Roze in Blauw](#)

[politie.nl](#)

[E-mail politie](#)

Links extern met betrekking tot discriminatie

- [Landelijk Meldpunt Discriminatie](#)
- [COC Nederland](#)
- [Vizier Oost](#)
- [Art. 1 Noord Oost Gelderland](#)
- [Meldpunt Gave](#)
- [Humanistisch Verbond](#)

Melden van discriminatie

Via een formulier (bijvoorbeeld via [Vizier Oost](#)) kan een klacht ingediend worden of kan een melding gemaakt worden van discriminatie. Dit kan ook anoniem. Wanneer een klacht ingediend wordt, blijft de indiener betrokken bij vervolgstappen die ieder1Gelijk onderneemt. Bij een melding gebeurt dit niet, dan wordt alleen het gemelde voorval geregistreerd.

Men kan ook terecht op:

rozehulpverlening.nl

meldmisdaadanoniem.nl

Artikel 1

College voor de rechten van de mens

LHBTI-vluchtelingen zijn dankbaar dat ze in Nederland zijn vanwege de grondwet. Artikel 1 van onze grondwet luidt:

“Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.”

Wat zijn mensenrechten?

De rechten van de mens, of kortweg de mensenrechten, zijn rechten die ieder mens toekomen, waar ook ter wereld. Mensenrechten zijn er om mensen te beschermen tegen de macht van de staat en moeten ervoor zorgen dat iedereen kan leven in menselijke waardigheid. Mensenrechten betekenen bijvoorbeeld dat iedereen een eigen vrije mening mag hebben en uiten en dat de overheid niet zomaar geweld tegen burgers mag gebruiken. Ook houden ze in dat je recht hebt op onderwijs, genoeg te eten en een dak boven je hoofd. Staten hebben met elkaar afgesproken deze rechten voor iedereen te garanderen. Voor iedereen, ongeacht ras, kleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere mening, nationale of maatschappelijke afkomst, welstand, geboorte of enige andere status. De mensenrechten vormen de basis voor alle wetgeving en beleid van de overheid.

Kijk ook eens op de website van College voor de Rechten van de Mens: mensenrechten.nl

Kennisplatform Integratie & samenleving

Het Kennisplatform Integratie & Samenleving is opgericht in januari 2015 in opdracht van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het platform is een samenwerkingsverband van het Verwey-Jonker Instituut en Movisie. Binnen het kennisplatform doen zij onderzoek en bieden zij advies over vraagstukken rondom integratie, migratie en diversiteit. De doelgroepen zijn overheden, professionals van maatschappelijke organisaties en migrantenorganisaties. Door middel van de zogenoemde portaalfunctie staat het platform open voor relevante vragen, signalen en meningen uit het veld.

Do's and Don'ts: <https://kis.nl/vraag-en-antwoord/wat-moet-ik-wel-en-niet-doen-bij-het-tegengaan-van-discriminatie>